

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jiřího Lifky a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **Bc. P. B.**, bytem N., zast. Mgr. Petrem Smejkaem, advokátem, se sídlem Na Sadech 2031/21, 370 01 251 České Budějovice, proti žalovanému: **Ředitel Bezpečnostní informační služby**, se sídlem Nárožní 1111/2, 150 07 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí náměstka ředitele Bezpečnostní informační služby pro zabezpečovací složky ze dne 3. 1. 2012, čj. 152-21/2011-BIS-3, jímž žalobci nebyla přiznána za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 náhrada škody z důvodu porušení právních předpisů a povinností Bezpečnostní informační službou.

Žalobce v žalobě nejprve rekapituloval, že byl příslušníkem Bezpečnostní informační služby a rozhodnutím ze dne 30. 11. 2000 byl propuštěn ze služebního poměru tak, že služební poměr žalobce měl skončit dne 31. 1. 2001. (Z důvodu pracovní neschopnosti žalobce v rozhodném období nicméně skončil až dne 10. 2. 2001, pozn. soudu). Žalobce se však proti propuštění ze služebního poměru bránil, následkem čehož bylo rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 9 A 89/2010-143, rozhodnutí o jeho propuštění ze služebního poměru zrušeno a žalobce se tak stal opětovně příslušníkem Bezpečnostní informační služby. V důsledku zrušení původního rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru bylo třeba, aby žalovaný rozhodl o platových nárocích žalobce po dobu,

po kterou nevykonával službu v důsledku nezákonného rozhodnutí žalovaného. Žalovaný rozhodnutí o těchto nárocích rozdělil do dvou časových období, a to za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 a období od 1. 1. 2007 do zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru. Za druhé z uvedených období byly platové nároky žalobce vyřešeny a předmětem této žaloby je rozhodnutí o nárocích za dobu od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006.

Žalobce posoudil (podle přesvědčení žalobce nesprávně) nárok uplatněný žalobcem jako nárok na náhradu škody, která mu měla být způsobena porušením právní povinnosti ze strany služebního funkcionáře Bezpečnostní informační služby, který vydal nezákonné rozhodnutí o skončení služebního poměru. Žalovaný vychází z ustanovení § 45 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě (dále jen zákon o BIS), a § 126 odst. 9 zákona nového zákona o služebním poměru číslo 361/2003 Sb. Žalovaný si nicméně neuvědomuje, že nárok na náhradu platu (nikoliv na náhradu škody) nelze posuzovat izolovaně a že zásada obsažená v ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 143/1992 Sb., kterým se řídily platové poměry příslušníků BIS v rozhodné době, tj. že zásada, podle které plat náleží jen za vykonanou práci, neplatí bezvýjimečně.

V logice žalovaného by neměl žádný zaměstnanec nárok ani na plat například v době čerpání dovolené nebo za dobu čerpání náhradního volna v důsledku práce přesčas. Stejně tak ovšem se musí posuzovat nárok žalobce za dobu, kdy žalovaný neplnil svou povinnost přidělovat žalobci práci. Pokud totiž obecně zaměstnavatel tuto povinnost neplnil, posuzoval se takový stav v rozhodné době jako překážky v práci na straně zaměstnavatele a mzdové (platové) nároky zaměstnanců upravovalo ustanovení § 129 a § 130 tehdy účinného zákoníku práce, které bylo aplikovatelné i na právní a platové poměry příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů.

Žalovaný tak nesprávně právně posoudil jeho nároky jako nárok na náhradu škody, ačkoliv je měl posoudit jako nárok na náhradu platu a v důsledku toho nesprávně zohlednil jiný výdělek žalobce v době, kdy nemohl konat službu, protože mu žalovaný nepřiděloval práci nebo lépe řečeno neumožňoval službu vykonávat.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby byla jako nedůvodná zamítnuta. Nad rámec odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí dodal, že jeho postoj vychází z předpokladu, že nárok na plat náleží pouze za vykonanou práci a v jiných případech pouze tam, kde to zákon výslovně stanoví, jako například u dovolené, kterou zmiňuje žalobce. Ustanovení § 129 a 130 zákoníku práce se na služební poměr příslušníků BIS nevztahovaly. Zákon č. 143/1992 Sb. upravoval vztah k zákoníku práce pouze v § 21, který stanovil, že pro minimální mzdu příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů a služeb ve služebním poměru platí obdobně § 111 zákoníku práce. Vztah úpravy služebního poměru a zákoníku práce upravoval § 146 zákona o BIS, který obsahoval taxativní výčet ustanovení zákoníku práce, která se měla použít na služební poměr příslušníků Bezpečnostní informační služby. V tomto výčtu však ustanovení § 129 ani § 130 obsažena nejsou. Úvaha o použitelnosti těchto ustanovení je chybná již z toho důvodu, že tato ustanovení se na případ neplatného rozvázání pracovního poměru nevztahovala ani u zaměstnanců v pracovním poměru, neboť na tento případ dopadala ustanovení § 61 až § 64 tehdy účinného zákoníku práce. Tato ustanovení stanovila možnost přiměřeně snížit zaměstnanci náhradu mzdy za dobu, kdy mu zaměstnavatel v důsledku neplatného rozvázání pracovního poměru nepřiděloval práci, případně mu ji vůbec nepřiznat (byť až po uplynutí šesti měsíců), přičemž zákon výslovně uváděl, že soud při svém rozhodování přihlédne zejména k tomu, zda byl zaměstnanec mezitím jinde zaměstnán, jakou práci tam konal a jakého výdělku dosáhl. Žalovaný též poukázal na to, že jeho postup byl v souladu s právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 10. 7. 2003, č. j. 28 Ca 268/2002-27.

Městský soud v Praze o žalobě žalobce rozhodl rozsudkem ze dne 27. 11. 2014, č. j. 10 Ad 11/2012 – 38, tak, že rozhodnutí žalovaného i služebního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že za nejpodstatnější považuje fakt, že žalobce nekonal službu pro žalovaného jen v důsledku protiprávního jednání žalovaného, protože ten nepřiděloval žalobci službu proto, že jej nezákonně propustil ze služebního poměru. Základní příčinou toho, proč žalobci nebyl vyplácen jeho plat, je tudíž protiprávní jednání žalovaného. V takovém případě se podle závěru soudu uplatní zásada *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* (nikdo nemůže těžit z vlastní nepoctivosti), právě to však žalovaný v projednávané věci činí, protože svou neochotu vyplatit žalobci plat za inkriminované období odůvodňuje svým nezákonným jednáním. Souhlasil sice s argumentem, že obecně náleží plat jen za vykonanou práci, avšak žalobce nevykonával práci jen v důsledku předchozího protiprávního jednání žalovaného, proto se žalovaný tohoto faktu k tíži žalobce nemůže dovolávat. Jedná se tudíž o odlišnou situaci než v případě překážek v práci na straně zaměstnavatele, jak argumentovali oba účastníci, neboť ty se týkají situací zákonem předně daných (zaměstnavatel jedná dovoleně, tedy v souladu se zákonem. V daném případě je však situace odlišná, neboť žalovaný jednal protiprávně, pokud žalobci práci nepřiděloval a jen tato okolnost byla příčinou toho, že žalobce práci nevykonával. Nelze se rovněž dovolávat ani úpravy obsažené v zákoníku práce, neboť ta více počítá s tím, že v případě nezákonného rušení pracovního poměru může být nárok na mzdu krácen s přihlédnutím k výdělkům v novém zaměstnání, avšak až po uplynutí 6 měsíců od doby, kdy byl pracovní poměr nezákonně ukončen, avšak uvedenou úpravou nelze argumentovat ani ve prospěch nároku na plat po celou rozhodnou dobu, ani ve prospěch absence jakéhokoli nároku za tutéž dobu. Přílehavější je v tomto případě podle názoru soudu podpůrná argumentace nyní účinným služebním zákonem, který výslovně zakotvuje pravidlo, že nezákonně propuštěný příslušník má právo na doplacení platu za celou dobu, po níž byl nezákonně mimo službu. Tuto úpravu sice na projednávaný případ přímo aplikovat, lze ji však použít jako doklad toho, že tento přístup není v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy.

Rozsudek Městského soudu v Praze ke kasační stížnosti žalovaného zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 6. 2. 2012, č. j. 4 As 259/2014-38, přičemž Městskému soudu v Praze vytkl nepřezkoumatelnost jeho závěrů pro nedostatek důvodů. Uvedl, že se argumentace Městského soudu v Praze zásadou *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* míjí se závěry napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí neodmítl vyplacení žalobcem požadované náhrady platu, kterou vyhodnotil jako nárok na náhradu škody, s odkazem na své předchozí protiprávní jednání. Naopak z této skutečnosti, tedy z nezákonného ukončení služebního poměru, vycházel. Závěr uvedený v napadeném rozhodnutí, že není možné žalobci vyplatit jím požadovanou náhradu platu, žalovaný odůvodnil skutkovými okolnostmi případu, když zjistil, že žalobce po svém nezákonném propuštění měl příjmy z výdělečné činnosti, které byly vyšší než příjmy, které by mohl získat ze služebního poměru u žalovaného do 31. 12. 2006. Nejvyšší správní soud Městskému soudu v Praze vytkl, že rezignoval na potřebu argumentace, proč by na daný případ neměla být použita ustanovení o náhradě škody anebo v čem je takový názor chybný. Dále Nejvyšší správní soud poukázal na to, že ani argumentace zásadou *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* nemůže být absolutní, protože i např. podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, v tehdy účinném znění, bylo možné zohlednit, že zaměstnanec po neplatném rozvázání svého pracovního poměru získal jinou práci. V takovém případě by bylo nutné posoudit, v čem byl služební poměr v dané době natolik specifický, že nároky žalobce z protiprávního ukončení jeho služebního poměru a zásady, které platily pro jejich přiznávání, jsou zcela odlišné od nároků zaměstnance v případě nezákonného ukončení pracovního poměru. Nejvyšší správní soud rovněž odmítl argumentaci nyní účinným služebním zákonem, neboť tento zákon, který nabyl ohledně řešené otázky účinnosti až 1. 1. 2007, nelze aplikovat zpětně na právní vztahy

vzniklé před jeho účinností. Konečně pak Městskému soudu v Praze vytkl, že se nevypořádal s odkazem žalobce na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 7. 2003, č. j. 28 Ca 268/2002 – 27.

Ze správního spisu plynou následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozkazem ředitele Bezpečnostní informační služby ve věcech personálních ze dne 30. 11. 2000 č. 461/00 ve spojení s rozhodnutím ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 5. 3. 2007, čj. 68-8/2006-BIS-1, byl žalobce propuštěn ze služebního poměru. Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 25. 11. 2010, čj. 9 A 89/2010-143, bylo toto rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Po právní moci tohoto rozsudku žalobce požádal o rozkaz k nástupu služby příslušníka BIS. Zároveň uplatnil svůj nárok na výplatu všech příslušných náhrad, mzdy, doplatků a příspěvků, a to zpětně ode dne propuštění ze služebního poměru ke dni podání žádosti. Rozhodnutím prvoinstančního služebního funkcionáře ze dne 3. 1. 2012, čj. 152-21/2011-BIS-3, bylo rozhodnuto tak, že žalobci nepřisluší za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 náhrada škody z důvodu porušení právních povinností Bezpečnostní informační službou. V odůvodnění tohoto rozhodnutí služební funkcionář uvedl, že za období do 31. 12. 2006 byl nárok žalobce posuzován v souladu se zákonem o BIS tehdy účinným. Uvedl, že ustanovení § 45 zákona o BIS stanovilo sice nároky pro případ zrušení rozhodnutí jako nyní účinný § 44 služebního zákona, avšak neobsahoval žádné ustanovení upravující plnění za dobu, kdy příslušník službu nevykonával. Proto je nutno postupovat podle obecných ustanovení o náhradě škody, neboť ke škodě došlo porušením povinnosti BIS, konkrétně vydáním nezákonného rozhodnutí. Podle § 45 zákona o BIS je-li rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno, služební poměr nadále trvá bez přerušení se všemi právy a povinnostmi. Mezi tato práva patří právo pobírat plat za výkon služby. To však nezakládá právo přímo na plat (jeho náhradu), neboť nebyla naplněna podmínka stanovená v § 3 odst. 1 zákona č. 143/1992 Sb., tj. že plat náleží jen za vykonanou práci.

Podle ustanovení § 124 odst. 9 služebního zákona, účinného od 1. 1. 2007, je výslovně stanoveno, že pro případ zrušení rozhodnutí o skončení služebního poměru náleží služební příjem za dobu, po kterou příslušník nevykonával službu. Při jeho absenci však platí zásada, že je nárok na služební příjem podmíněn výkonem služby, nestanoví-li zákon výslovně jinak. V případě, kdy náleží příslušníkovi služební příjmy, aniž by vykonával službu, je pak zákonem stanoveno, zda služební příjem náleží v plném rozsahu nebo v rozsahu omezeném.

Podobné ustanovení zákon o BIS neobsahoval. V důsledku nezákonného rozhodnutí tak nelze nahradit služební příjem, ale náhradu škody způsobenou vydáním nezákonného rozhodnutí. Její výše je v daném případě představována rozdílem mezi výdělkem, kterého by žalobce dosáhl, kdyby nebyl nezákonně propuštěn ze služebního poměru, a výdělkem, kterého za stejné období dosáhl v novém zaměstnání. V důsledku nezákonného rozhodnutí žalobce nemohl vykonávat službu. Nevznikl mu proto nárok na plat a tím byl poškozen. Zároveň se tím žalobci otevřel prostor k výkonu práce pro jiného zaměstnavatele. Náleží mu proto náhrada škody, která odpovídá rozdílu mezi částkou odpovídající výši finančních požitků, které by žalobci náležely při výkonu služby, a částkou odpovídající skutečným výdělkům žalobce u jiného zaměstnavatele za stejné období. V daném případě v souhrnu za celé rozhodné období žalobce přišel celkem o částku 2.016.999 Kč, což je částka, kterou by při výkonu služby získal. Zároveň však začal v rozhodném období vykonávat jinou závislou výdělečnou činnost a jeho celkový příjem činil za rozhodné období celkem 2.640.030 Kč. Příjmy žalobce tak převýšily příjmy, o které byl zkrácen v důsledku protiprávního jednání BIS, nebyla mu proto způsobena majetková újma a nepřichází proto v úvahu náhrada škody, protože škoda nevznikla.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí o odvolání, ve kterém zdůraznil, že je třeba si uvědomit, proč žalobce nevykonával práci. Bylo to z toho důvodu, že mu práce nemohla být přidělována, jelikož byl nezákonně propuštěn ze služebního poměru. Žalobce však byl připraven práci vykonávat, bylo mu v tom však bráněno. Takovou situaci nelze hodnotit jinak, než jako překážku v práci (službě) na straně BIS. Je proto třeba vyjít z nařízení vlády č. 180/1994 Sb., kde se v ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) určuje, že jako výkon práce se posuzuje doba, kdy zaměstnanec nepracuje pro překážky v práci s výjimkou doby pracovního volna poskytnutého na žádost zaměstnance anebo doby, pro kterou byla práce přerušena pro nepříznivé povětrnostní vlivy. V důsledku citovaného ustanovení je na roveň výkonu práce postavena doba, po kterou odvolatel nemohl vykonávat službu z důvodu překážek výkonu služby na straně BIS. Proto doba od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 je dobou, po kterou z pohledu práva žalobce službu vykonával. Za tuto dobu mu tak jednoznačně náleží plat bez ohledu na to, že to měl příjem z jiného pracovního poměru. Jeho nárok proto nemůže být posuzován jako nárok na náhradu škody, ale jen a pouze jako nárok na náhradu platu.

Dále žalobce upozornil, že ustanovení § 45 zákona o BIS je třeba jednoznačně vykládat stejně jako ustanovení § 124 odst. 9 služebního zákona, protože pokud se měl obnovit bez přerušení služební poměr žalobce se všemi právy a povinnostmi, mělo se obnovit i právo žalobce na plat a argumentovat tím, že mu plat být vyplacen nemůže, protože nekonal práci, nelze, jelikož si je třeba uvědomit, že žalobce byl připraven práci konat, přitom mu nebyla přidělována, neboť BIS byla s přidělováním práce v prodlení. Zde musí platit obecné pravidlo, že pokud je v prodlení BIS, nemůže být po dobu tohoto prodlení v prodlení žalobce.

O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1, a to tak, že odvolání bylo zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný zopakoval argumentaci prvoinstančního rozhodnutí, podle kterého příslušníku BIS přísluší plat pouze za vykonanou práci, což vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 odst. 2 zákona č. 143/1992 Sb. Existují sice případy, kdy příslušníku BIS vzniká právo na plat, aniž by v rozhodné době službu vykonával, tyto případy ovšem zákon o BIS výslovně zmiňuje. Situace předvídaná v ustanovení § 45 zákona o BIS však mezi tyto případy nepatří. Třebaže tedy služební poměr žalobce trval bez přerušení po celou dobu, a to se všemi právy a povinnostmi, právo žalobce pobírat za výkon služby plat nemohlo být v tomto období v důsledku porušení právní povinnosti ze strany BIS realizováno, v důsledku čehož by mohla žalobci vzniknout materiální újma spočívající ve ztrátě žalobce na výdělku. Tato materiální újma by bezesporu představovala škodu, za kterou BIS odpovídá, žalobci však žádná materiální škoda nevznikla, protože jeho výdělek byl vyšší, než kolik činí souhrn výdělků v případě trvání služebního poměru, náhrada škody proto žalobci nepřísluší z důvodu, že nevznikla. Pokud jde o argumentaci nařízením vlády číslo 180/1994 Sb., žalobce zcela přehlíží ustanovení § 40 odst. 4 tohoto nařízení, které pro účely vzniku nároku na mzdu za vykonávanou práci aplikaci ustanovení § 40 odst. 1 vylučuje.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Zároveň vycházel ze závazného právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. O věci rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení souhlasili, resp. nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Spor mezi žalobcem a žalovaným tkví v tom, zda po zrušení rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru a obnovení jeho služebního poměru vzniklo žalobci také právo

na výplatu jeho služebního příjmu, popřípadě na náhradu služebního příjmu, či zda z nezákonného propuštění ze služebního poměru vzniká nárok na náhradu škody, která je představována ušlým služebním příjmem. Jinak řečeno, podstatou sporu je posouzení hmotněprávního základu tvrzeného nároku žalobce, od něhož se odvíjí též posouzení případné výše žalobcovy nároku. Žalobce vychází z toho, že jím tvrzený nárok není nárokem škodním, ale nárokem na náhradu platu při existenci (analogicky dovozované z předpisů pracovního práva) překážek v práci (službě) na straně bezpečnostního sboru, žalovaný naopak s odkazem na relevantní právní úpravu dospívá k závěru, že nárok žalobce je třeba posoudit jako nárok ze způsobené škody. Městský soud v Praze dospěl přitom k závěru, a to i s ohledem na svůj již v obdobné věci vyslovený právní názor v rozsudku ze dne 10. 7. 2003, č. j. 28 Ca 268/2002 – 27, že námitka žalobce je lichá.

Pokud jde o relevantní právní normy, je třeba předně poukázat na ustanovení § 45 věty první zákona o BIS, podle něhož platí, že je-li rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno, služební poměr nadále trvá bez přerušení se všemi právy a povinnostmi. Ve hmotněprávní rovině toto ustanovení tedy neříká nic více a nic méně, než že stanoví fikci nepřetržitého trvání nezákonně skončeného služebního poměru bez přerušení, tedy i v době, kdy rozhodnutí o skončení služebního poměru vykazovalo právní účinky. Je tedy třeba mít za to, že

Pokud jde o služební příjem (plat) jako jedno ze základních práv příslušníka vůči bezpečnostnímu sboru vyplývající ze služebního vztahu, podle ust. § 74 odst. 1 ve spojení s odst. 5 zákona o BIS má příslušník nárok na peněžní náležitosti a též na věcná plnění potřebná pro výkon služby. Náležitosti platu a odměny za pracovní pohotovost upravují zvláštní předpisy, jimiž jsou podle odkazu pod čarou zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o platu“) a nařízení vlády č. 79/1994 Sb. Podle ust. § 3 odst. 1 a 2 zákona o platu zaměstnanci přísluší za vykonanou práci plat. Platem se rozumí peněžitá plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci. Za plat se přitom nepovažují plnění poskytovaná podle zvláštních předpisů v souvislosti se zaměstnáním, zejména náhrady mzdy, odstupné, cestovní náhrady a odměna za pracovní pohotovost. Z ustanovení § 74 odst. 1 a 5 zákona o BIS tedy plyne hmotněprávní nárok příslušníka na poskytnutí peněžní náležitosti v podobě platu, pokud jde o podmínky a výši této peněžní náležitosti, zákon o BIS odkazuje na zákon o platu. Ten konstruuje přitom plat výhradně jako peněžní plnění za vykonanou práci (službu). Pokud má být poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci peněžní plnění nikoliv za výkon práce (náhrady mzdy, odstupné, cestovní náhrady a odměna za pracovní pohotovost), zákon o platu výslovně vylučuje tato plnění z pojmu platu. Toto pojetí ostatně koresponduje s obdobnou úpravou obsaženou v zákoníku práce (a to jak zákona č. 65/1965 Sb., tak nyní účinného zákona č. 262/2006 Sb.). Jak ustanovení § 111 předchozího zákoníku práce, tak ustanovení § 109 v současnosti účinného zákoníku práce vyhrazuje pojem mzdy toliko pro peněžní plnění poskytnuté za výkon práce. Jako předběžný závěr lze tedy konstatovat, že peněžní náležitost platu podle § 74 odst. 1 a 5 zákona o BIS ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o platu náleží příslušníku BIS zásadně toliko za výkon služby. Pokud tedy služba z jakýchkoliv důvodů nebyla vykonávána, nelze za dobu jejího faktického nevykonávání plat zásadně poskytnout.

Pokud má být peněžní plnění v pracovněprávních (a obdobně služebních) vztazích poskytováno i v případech, kdy práce (služba) ze strany zaměstnance (příslušníka) není vykonávána, příslušné právní předpisy tyto situace výslovně upravují a konstruují zvláštní nároky v podobě náhrady mzdy (platu) – jako nárok na náhradu mzdy, nikoliv na mzdu jako takovou, je mimo jiné konstruován nárok z neplatného rozvázání pracovního poměru (srov. ustanovení § 61 odst. 1 bývalého zákoníku práce, resp. § 69 odst. 1 současného zákoníku

práce). Zákon o BIS v rozhodném znění v tomto ohledu není systematický, neboť v obdobných situacích přiznává příslušníkovi nárok na plat (srov. § 70 – plat za dobu dovolené, § 73 odst. 1 – plat při služebním volnu z důvodu obecného zájmu či důležité osobní překážky). Podstatné však je, že zákon o BIS žádný obdobný nárok (ať již na náhradu platu, ať již na plat samotný) nezakládá pro případ, kdy příslušník nemůže konat službu z důvodů na straně bezpečnostního sboru, tedy pro případy, jež by v pracovněprávních vztazích byly posuzovány jako překážky v práci na straně zaměstnavatele, ani pro případ nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru. Zákon o BIS totiž vztah k zákoníku práce v rozhodném období vymezoval v ustanovení § 146 taxativním výčtem, který příslušná ustanovení o nárocích k náhradě mzdy neobsahoval. Vztaženo na případ žalobce, pro to, aby byl žalobci za dobu od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 poskytnut plat, resp. jeho náhrada v jakékoliv výši, chybí jakýkoliv hmotněprávní základ. Městský soud v Praze zdůrazňuje již výše naznačený závěr, že náhrady mzdy, resp. platu, představují specifický zákonem stanovený nárok pro vymezené případy vázané na příslušnými normami definované podmínky.

S ohledem na to Městský soud v Praze přisvědčil žalovanému, že v důsledku nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru mohly podle zákona o BIS ve znění účinném do 31. 12. 2006 vznikat příslušníkovi pouze případné nároky na náhradu škody.

Podle ust. § 101 odst. 2 zákona o BIS platí, že BIS odpovídá příslušníkovi za škodu, kterou mu způsobila porušením právních povinností v rámci plnění služebních úkolů služebními orgány. Soud se ztotožňuje s právním názorem žalovaného, vyjádřeným v žalobou napadeném rozhodnutí, podle kterého je nutno rozhodnutí služebních orgánů o skončení služebního poměru příslušníka BIS, které bylo posléze zrušeno a v důsledku něhož příslušník nemohl konat službu, považovat za porušení právních povinností ze strany služebních orgánů žalovaného v rámci plnění jejich služebních úkolů. Podle § 127 odst. 1 zákona o BIS rozhodnutí služebního orgánu musí být mj. v souladu s právními předpisy, pokud tedy takové rozhodnutí v souladu s právními předpisy není, služební orgán jeho vydáním porušil svou právní povinnost. Z takto nezákonně vydaného rozhodnutí služebního orgánu pak vyplývá důsledek, že příslušníku není po dobu nezákonného skončení služebního poměru umožněn výkon služby. Podle § 50 písm. a) zákona o BIS je totiž služebně nadřízený povinen organizovat, řídit a kontrolovat výkon služby, výkon služby je tedy vázán na příslušné pokyny služebního nadřízeného (§ 48 odst. 1 písm. a) zákona o BIS). Vyjde-li soud z fikce ustanovení § 45 věty první zákona o BIS, že služební poměr i v době jeho nezákonného skončení trval, lze absenci organizace, řízení a kontroly výkonu služby ve vztahu k žalobci konec konců rovněž považovat za porušení právní povinnosti žalovaného, jež zakládá nárok na náhradu škody.

Třebaže tedy v souladu s posledně citovaným ustanovením služební poměr žalobce trval bez přerušení po celou dobu, kdy žalobce v důsledku později zrušeného rozhodnutí o skončení služebního poměru nemohl vykonávat službu, a to se všemi právy a povinnostmi, právo žalobce pobírat za výkon služby plat nemohlo být v tomto období v důsledku porušení právní povinnosti ze strany služebního orgánu BIS (nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru žalobce) realizováno, v důsledku čehož žalobci vznikla materiální újma, spočívající ve ztrátě žalobce na výdělku. Tato materiální újma bezesporu představuje škodu vzniklou žalobci, za níž žalobci v souladu s ust. § 101 odst. 2 zákona o BIS odpovídá žalovaný. K obdobnému závěru ostatně dospěl Městský soud v Praze již ve svém rozsudku ze dne 10. 7. 2003, č. j. 28 Ca 268/2002 – 27, přičemž neshledal při novém posouzení věci důvodu se od tohoto právního názoru odchýlit.

Podle ust. § 114 věta první zákona o BIS je BIS povinna uhradit příslušníkovi skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže škodu neodčiní uvedením v předešlý stav. Úvahu

žalovaného a služebního orgánu prvního stupně ohledně aplikace tohoto ustanovení žalobce neučinil předmětem svých námitek, Městský soud v Praze tedy vyšel z toho, že závěr o absenci skutečné škody nečiní žalobce sporným.

S ohledem na výše uvedené dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci nebyl úspěšný, proto mu právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému nepřísluší. Procesně úspěšnému žalovanému pak žádné náklady podle § 57 odst. 1 s. ř. s. nevznikly. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. června 2015

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová